

Sygn. akt III KK 309/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

Protokolant Teresa Jarosławska

w sprawie **G. Ł. C.**,

w odniesieniu do którego wydano wyrok łączny,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w dniu 4 września 2013 r.,

kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w G.

z dnia 15 czerwca 2012 r.,

uchyla zaskarżony wyrok co do punktów I i II i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 572 k.p.k. umarza postępowanie w sprawie wydania wyroku łącznego w odniesieniu do wyroków wymienionych w punkcie I zaskarżonego kasacją wyroku łącznego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wydał w dniu 15 czerwca 2012 r., wyrok łączny w odniesieniu do skazanego sześcioma prawomocnymi wyrokami tego sądu G. Ł. C. W punkcie I wyroku łącznego, Sąd w miejsce kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami Sądu Rejonowego: z dnia 17 grudnia 2008 r., sygn. akt II K 94/08; z dnia 6 kwietnia 2009 r., sygn. II K 149/09 i z dnia 7 października 2009 r., sygn. II K 287/09, wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności. W punkcie II wyroku Sąd zaliczył na poczet wymierzonej kary łącznej okres odbywania kary w sprawie o sygn. II K 94/08. Kolejny punkt wyroku dotyczył kary łącznej grzywny.

Od wyroku tego odwołał się skazany, któremu przywrócono termin do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Sąd Okręgowy w T., do którego wpłynęły akta sprawy wraz z apelacją skazanego uznał jednak, że przywrócenie terminu było niezasadne i postanowieniem z dnia 22 listopada 2012 r., sygn. IX Ka 581/12, pozostawił apelację skazanego bez rozpoznania.

Kasację od wyroku łącznego Sądu Rejonowego wniósł na korzyść skazanego G. Ł. C. Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok łączny w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 4 § 1 k.k., polegające na zastosowaniu przez Sąd Rejonowy w punkcie I, przy połączeniu wyroków tego sądu wydanych w sprawach o sygn. akt II K 94/08, II K 149/09 oraz II K 287/09 ustawy nowej i orzeczeniu, „po myśli art. 89 § 1a k.k.”, kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, za które orzeczono kary jednostkowe pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, a zarządzono wykonanie jedynie kary orzeczonej w sprawie o sygn. akt II K 94/08, mimo że w czasie popełnienia tych przestępstw obowiązywała ustawa względniejsza dla skazanego, gdyż przepis art. 89 § 1 k.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 czerwca 2010 r., wykluczał możliwość orzeczenia w takiej sytuacji kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności, co obligowało sąd do jego zastosowania.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie pkt I i II zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 572 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co uprawnia do jej rozpoznania i uwzględnienia na posiedzeniu (art. 535 § 5 k.p.k.). Sąd Rejonowy w punkcie I wyroku łącznego połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach zakończonych wyrokami tego sądu: z dnia 17 grudnia 2008 r., sygn. akt II K 94/08; z dnia 6 kwietnia 2009 r., sygn. II K 149/09 i z dnia 7 października 2009 r., sygn. II K 287/09. W sprawie o sygn. II K 94/08 wymierzono skazanemu karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 5 października 2010 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności. W pozostałych dwóch wyrokach podlegających łączeniu wymierzono odpowiednio: w wyroku w sprawie II K 149/09 – karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 3 lat, a w wyroku w sprawie II K 287/09 – karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby. W odniesieniu do wymierzonych tymi wyrokami kar nie zarządzono ich wykonania. W uzasadnieniu zaskarżonego kasacją wyroku łącznego Sąd Rejonowy przyznał, że w tej sytuacji, „z uwagi na to, iż wyroki powyższe zapadły przed wejściem w życie nowelizacji kodeksu karnego określonej w ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. (Dz. U. Nr 206, poz. 1589), w przedmiotowej sprawie nie mógł mieć zastosowania aktualny przepis art. 89 § 1a k.k., albowiem poprzednio obowiązujące brzmienie przepisu art. 89 k.k. było względniejsze dla sprawcy bowiem wykluczało możliwość orzeczenia bezwzględnej kary pozbawienia wolności w przypadku łączenia kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania”.

Nowelizacja kodeksu karnego wskazana w tym uzasadnieniu weszła w życie w dniu 8 czerwca 2010 r. Kary pozbawienia wolności wymierzone G. Ł. C., które w punkcie I zaskarżonego kasacją wyroku sprowadzono do kary łącznej 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczone zostały w wyrokach, które zapadły przed dniem 8 czerwca 2010 r., tym bardziej zatem przed tą datą doszło do popełnienia przypisanych skazanemu przestępstw. Nie obowiązywał wówczas przepis art. 89 § 1a k.k. i w orzecznictwie dominował pogląd wykluczający możliwość orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności w wyroku łącznym bez warunkowego zawieszenia jej wykonania wtedy, gdy za zbiegające się

przestępstwa orzeczono kary z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i bez warunkowego zawieszenia (zob. m. in. uchwała SN z dnia 27 marca 2001 r., I KZP 2/01, OSNKW 2001, nr 5-6, poz. 41; wyrok SN z dnia 17 stycznia 2013 r., II KK 84/12, OSNKW 2013, nr 5, poz. 43). Pogląd ten dotyczy także sytuacji, w której wszystkie łączone kary orzeczone zostały z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, ale nie co do wszystkich zarządzono ich wykonanie. Takiej wykładni wskazanych przepisów dokonał także w uzasadnieniu swego wyroku Sąd Rejonowy, przyznając, że popełnił błąd, nie stosując reguł zawartych w art. 4 § 1 k.k.

W sprawie doszło zatem do opisanego w kasacji naruszenia prawa. Ma ono charakter rażący, spowodowało bowiem pogorszenie sytuacji skazanego w porównaniu do stanu rzeczy sprzed wydania wyroku łącznego. Konieczne zatem stało się uchylenie punktu I zaskarżonego wyroku oraz powiązanego z tym punktem rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II. Wobec faktu, że wyznaczony w sprawach sygn. II K 149/09 i II K 287/09 okres próby upłynął i upłynęło dalszych 6 miesięcy, doszło już do zatarcia tych skazań. W tym stanie rzeczy po uchyleniu zaskarżonej części wyroku łącznego konieczne stało się umorzenie postępowania w sprawie o wydanie wyroku łącznego w odniesieniu do wyroków wymienionych w punkcie I wyroku łącznego.